

Aan de gemeenteraad

Datum : 18 februari 2020
Zaaknummer : 441409
Contactpersoon : Gemmy Hermsen
Telefoonnummer : 026 3774307

Onderwerp: Pilot Schulddienstverlening aan ondernemers

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van ons besluit om een pilot te starten waarin schulddienstverlening aan ondernemers wordt aangeboden.

Inleiding

Net zoals in andere steden heeft Arnhem naast financieel sterke ondernemers ook ondernemers met financiële vragen en/of schulden. Het gaat hierbij om ondernemers die privé aansprakelijk zijn voor hun (privé én zakelijke) schulden en dus handelend als bijvoorbeeld ZZP-er, onder een V.O.F. of onder een éénmanszaak. In deze raadsbrief noemen we deze groep verder 'ondernemers'.

De NVVK (Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren) geeft aan dat het aantal ondernemers met schulden stijgt. In Arnhem hebben we ongeveer 10.000 ZZP-ers en de verwachting is dat ook zij hiermee te maken kunnen hebben. Onder deze groep bevinden zich ook creatieve ondernemers en 'noodgedwongen' eenpitters zoals koeriers en ZZP-ers in de dienstverlening. Dit vormt een kwetsbare groep omdat zich hieronder relatief veel 'werkende armen' bevinden.

De rekenkamer Arnhem heeft in maart 2019 in haar rapport "De schuldenva" een aantal aanbevelingen gedaan om de schulddienstverlening in Arnhem te verbeteren. In één van haar aanbevelingen stelde de Rekenkamer dat er meer aandacht moet komen voor ondernemers met (problematische) schulden. Het college heeft deze aanbeveling overgenomen en in haar reactie toegezegd met een plan van aanpak te komen voor ondernemers met schulden.

Niet in alle gemeenten wordt schulddienstverlening aan ondernemers aangeboden. In een aantal gemeenten wordt gesteld dat de BBZ-regeling van Bureau Zelfstandigen een voorliggende voorziening vormt. Ook in Arnhem is nog geen sluitende aanpak voor ondernemers met schulden.

Schulddienstverlening is van groot belang. Het biedt inwoners een toekomst. Ook schuldeisers wordt door schulddienstverlening een goede oplossing geboden (namelijk de hoogst haalbare teruggave van hun vordering). Maar schulddienstverlening is ook belangrijk voor de Arnhemse samenleving als geheel.

Datum : 18 februari 2020
Zaaknummer : 441409
Pagina : 2

Meer mensen uit de schulden betekent minder maatschappelijke kosten en minder armoede in de stad. Daar vaart iedereen wel bij.

In de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) wordt aangegeven dat natuurlijke personen die hun schulden niet langer zelf kunnen betalen, ondersteund moeten worden bij het vinden van een oplossing voor deze schulden. Ook ondernemers, zoals hierboven beschreven, vallen onder het bereik van deze wet. In de memorie van toelichting op deze wet wordt gesteld dat de Wgs breed toegankelijk moet zijn, integrale hulp moet bieden en dat het uitsluiten van bepaalde groepen nadelige effecten heeft.

Huidige Arnhemse situatie voor ondernemers met schulden

In de afgelopen maanden is een analyse gemaakt van de huidige Arnhemse situatie voor ondernemers met schulden. Er zijn momenteel verschillende partijen in de stad waar ondernemers zich melden voor hulp. Vanuit de gemeente is Bureau Zelfstandigen een ingang. Dit bureau kan niet alle ondernemers met schulden helpen. Zij voert de wettelijke taken van het Bijstandsbesluit zelfstandigen uit. Dit geeft in dit kader beperkingen waardoor zij slechts een deel van de benodigde hulp kan bieden voor slechts een deel van de hulpvragers. Er is namelijk een onderscheid te maken in de volgende categorieën ondernemers:

1. de groep ondernemers die in aanmerking komt voor financiering via de regeling Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004 (BBZ 2004);
2. de groep ondernemers die niet in aanmerking komt voor de financiering via de regeling Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004 (BBZ 2004) omdat de ondernemer (samen met de partner) **een te hoog inkomen** heeft;
3. de groep ondernemers die niet in aanmerking komt voor de regeling Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004 omdat de ondernemer (samen met inkomen van de partner) onvoldoende inkomen behaalt en het bedrijf **niet levensvatbaar is**.

Een grote groep ondernemers komt dus niet in aanmerking voor hulp bij schulden bij Bureau Zelfstandigen. En dit Bureau kan aan ondernemers die wel in aanmerking komen voor financiering via de regeling BBZ geen sluitende aanpak bieden. Zij vragen bij meerdere partijen in de stad om hulp, maar krijgen deze niet of slechts gedeeltelijk.

Uit gesprekken met onder meer Bureau Zelfstandigen, ketenpartners en ervaringsdeskundigen kwamen de volgende knelpunten naar voren.

Geen sluitend hulpaanbod door Bureau Zelfstandigen en externe partners

Er is geen sluitend hulpaanbod voor de ondernemer met schulden en het is onduidelijk wat elke partij te bieden heeft. Elke organisatie biedt slechts voor een deel van de inwoners, een deel van de benodigde hulp. Hierdoor vallen sommige ondernemers "tussen de wal en het schip". Zij kunnen nergens terecht

Datum : 18 februari 2020
Zaaknummer : 441409
Pagina : 3

met hun problemen. Er is geen warme overdracht tussen ketenpartners en er vindt geen monitoring plaats.

Kosten van de schulddienstverlening

Uit de gesprekken kwam verder naar voren dat er vanuit de gemeente geen afspraken zijn gemaakt met een gespecialiseerde schuldregelingsorganisatie. Daarnaast moet de ondernemer, in tegenstelling tot particulieren met schulden, de kosten van schulddienstverlening zelf betalen. Dit blijkt een hoge drempel te zijn voor de ondernemer om hulp te zoeken.

Schaamte en onduidelijkheid

Ervaringsdeskundigen benadrukten dat veel ondernemers nog niet voldoende de weg naar de juiste hulp weten te vinden. Er heerst een groot taboe om financiële problemen bespreekbaar te maken. Bij veel ondernemers met schulden vormt schaamte een groot obstakel om hulp te zoeken.

Uitgangspunten bij nieuwe schulddienstverlening aan ondernemers

Momenteel wordt door uw raad de nieuwe visie op Schulddienstverlening (Zij aan zij; schuldenvrij) behandeld. Daarin is onze ambitie voor Arnhemmers met schulden vastgelegd. We willen voor alle inwoners van onze gemeente dat financiële problemen en/of schulden voorkomen worden, zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd en anders zo snel mogelijk opgelost, met als resultaat een duurzaam financieel gezond toekomstperspectief. Dit geldt ook voor ondernemers die in Arnhem ondernemen én woonachtig zijn.

Daarom willen we in aanvulling op onze huidige dienstverlening voor particulieren ook bij ondernemers de volgende uitgangspunten hanteren waarbij zowel curatieve hulp en nazorg, als ook vroegsignalering en preventie aandacht krijgen;

- In Arnhem vinden we het belangrijk dat er een vangnet is voor ondernemers met schulden. Dit sociaal vangnet bestaat uit adequate hulpverlening bij schulden.
- Naast het inzetten van schulddienstverlening zetten we samen met betrokken partners in de stad in op het zo snel mogelijk financieel zelfstandig maken van (beginnende) ondernemers en ondernemers die in de problemen dreigen te komen.
- De programma's 'Vitale Economie', 'Doorbraak naar werk' en Bureau Zelfstandigen versterken elkaar als het gaat om goed ondernemerschap en onze dienstverlening daarbij. Binnen Vitale Economie - "Van Bedrijven Weten" - zetten we in op een krachtig ondernemersklimaat waarbij we ondernemers stimuleren om hun onderneming op een verantwoorde manier te laten functioneren en groeien.

Nieuwe dienstverlening vooralsnog in de vorm van een pilot.

We willen vanaf medio 2020 schulddienstverlening voor ondernemers aanbieden. Dit doen we in de vorm van een pilot omdat we ervaring willen opdoen met het ontwikkelen van een sluitende aanpak voor hulp bij financiële vragen en/of problemen bij ondernemers. We willen onderzoeken wat werkt en wat niet

Datum : 18 februari 2020
Zaaknummer : 441409
Pagina : 4

werkt, en welke ondernemers we met deze nieuwe dienstverlening bereiken (bijvoorbeeld ook de "noodgedwongen éénpitters"). Daarnaast willen we meer zicht krijgen op de structurele kosten die deze dienstverlening met zich meebrengt.

In bijlage 1. Is de nieuwe route voor hulp aan ondernemers met schulden weergegeven. In de pilot richten we ons op de volgende thema's:

Ondernemersloket

Samen met "Van bedrijven Weten" onderzoeken we de mogelijkheden voor een Ondernemersloket. Via dit loket kan een ondernemer heel laagdrempelig informatie over verschillende onderwerpen (waaronder financiële vragen) krijgen. Het in te richten loket geeft onder meer digitale informatie. Een persoonlijk gesprek is ook mogelijk. Binnen het in te richten loket is er een vast aanspreekpunt voor ondernemers met financiële problemen. Deze inventariseert globaal de problematiek, verwijst gericht door en voert regie op de vervolgstappen.

Een vaste schuldregelingsorganisatie, betaald door de gemeente

Voor ondernemers met een levensvatbaar bedrijf die kampen met schuldenproblematiek, worden afspraken gemaakt met een externe schuldregelingsorganisatie gespecialiseerd in ondernemers. Hier kunnen ondernemers met schulden terecht voor hulp. Hierbij worden alle schulden geïnventariseerd en wordt geprobeerd om voor al deze schulden een betalingsregeling tegen finale kwijting te treffen. De ondernemer lost deze regeling in 3 tot 5 jaar af. De kosten van deze schulddienstverlening worden door de gemeente betaald, net zoals dat al gebeurt voor particulieren.

Coaching en begeleiding

De hierboven genoemde schuldregelingsorganisatie biedt de ondernemer ook begeleiding bij het regelen van de schulden.

Daarnaast willen we coaching en begeleiding door ervaringsdeskundigen aanbieden.

Hierbij wordt samenwerking gezocht met succesvolle, ervaren (ex) ondernemers met veel kennis van zaken omtrent schuldenproblematiek.

Voor de duur van de pilot heeft de Dullertsstichting voor deze vorm van coaching een bijdrage verstrekt van € 20.000 voor zowel 2020 als 2021, dus in totaal een bedrag van € 40.000, -.

Bureau Zelfstandigen

Een aantal taken van het Bureau Zelfstandigen vormt in de pilot onderdeel van het integrale aanbod voor ondernemers met financiële vragen en/of problemen. Deze taken worden afgestemd op de nieuwe schulddienstverlening.

Samenwerkingsafspraken

Tussen de verschillende ketenpartners worden nieuwe samenwerkingsafspraken gemaakt en worden casussen van ondernemers warm overgedragen. Dit geldt ook voor ondernemers wiens bedrijf niet levensvatbaar blijkt te zijn. In dat geval wordt in overleg met de Sociale Wijkteams warm overgedragen

Datum : 18 februari 2020
Zaaknummer : 441409
Pagina : 5

naar PLANgroep voor schulddienstverlening voor particulieren. De Sociale Wijkteams pakken vervolgens de regiefunctie en nazorg op.

Inzet op financiële zelfstandigheid

Er wordt onderzocht welke inzet nodig is om de financiële zelfstandigheid van (beginnende) ondernemers te vergroten. We gaan na welke mogelijkheden er zijn en welke partners hierbij een rol kunnen spelen. Indien mogelijk worden met deze partners in de pilot samenwerkingsafspraken gemaakt. Vanuit de gemeente wordt vooralsnog geen begeleiding aangeboden.

Communicatieplan

Uit ervaring blijkt dat het lastig is om ondernemers met financiële problemen te bereiken. Daarom zetten we in op een laagdrempelige ingang, en sluiten we aan bij bestaande bijeenkomsten en ingangen/organisaties waarmee ondernemers al bekend zijn.

Ook wordt een communicatieplan opgesteld om de doelgroep en hun verwijzers (ketenpartners) op een laagdrempelige manier te informeren over de nieuwe dienstverlening.

Looptijd van de pilot

- Voorbereidingstijd pilot	februari 2020 t/m maart 2020
- Uitvoering pilot en evaluatie	april 2020 t/m maart 2021
- Uitloop pilot en eventuele implementatie (na besluitvorming)	april 2021 t/m dec. 2021

Op basis van de evaluatie beslist het college over inzet van structurele dienstverlening.

In de periode van april 2020 t/m december 2020 willen we 75 ondernemers met financiële vragen/problemen bereiken. We gaan ervan uit dat 60 % van hen een schuldregeling nodig heeft, wat kan leiden tot 45 schuldregelingstrajecten. In 2021 zetten we in op een bereik van 100 ondernemers met financiële vragen/problemen en 45 trajecten.

Monitoring van de pilot.

Bij de evaluatie wordt zowel ingegaan op kwantitatieve als kwalitatieve aspecten. We willen weten hoeveel ondernemers bereikt worden met deze nieuwe dienstverlening en wat hun aard van onderneming is. We willen ook hun ervaringen, en de ervaringen van de ketenpartners horen. Daarnaast willen we weten hoe de samenwerking tussen alle ketenpartners geoptimaliseerd kan worden en wat er nodig is om de financiële zelfstandigheid van ondernemers te vergroten. Ten slotte willen we ook weten welke structurele kosten voor de gemeente uit deze vorm van dienstverlening voortvloeien.

Kosten

De totale kosten worden voor 2020 begroot op € 299.900, - voor 2021 op € 272.530, -.

De kosten van de pilot worden gedekt uit de reguliere budgetten. Als uit de pilot blijkt dat de structurele kosten hoger uitvallen, of dat de dekking vanuit het reguliere schulddienstverleningsbudget niet (meer) mogelijk is, worden hiervoor denkrichtingen uitgewerkt.

Datum : 18 februari 2020
Zaaknummer : 441409
Pagina : 6

Communicatie

Inwoners van Arnhem worden geïnformeerd over deze nieuwe vorm van dienstverlening. Hiervoor wordt een communicatieplan opgesteld.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage:

- Nieuwe route voor ondernemers met schulden.